

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY ZŁOCIENIEC NA LATA 2014-2032

**Dokument współfinansowany w ramach realizacji zadania wynikającego
z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”**

Złocieniec 2014

Spis treści:

1. Wstęp	3
1.1. Podstawy prawne opracowania prognozy.	3
1.2. Cel prognozy	3
1.3. Zakres prognozy	4
1.4. Metodologia wykonania prognozy	5
2. Główne założenia projektu programu usuwania azbestu	6
2.1. Cele	6
2.2. Założenia alternatywne	6
2.3. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	7
3. Dokumenty nadrzędne i wytyczone przez nie cele	7
3.1. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”	7
4. Charakterystyka Gminy Złocieniec	11
4.1. Położenie	11
4.2. Demografia	11
4.3. Klimat	13
4.4. Budowa geologiczna	13
5. Stan środowiska przyrodniczego	13
5.1. Powietrze	13
5.2. Gleby	14
5.3. Warunki hydrologiczne	14
5.4. Lasy	15
5.6. Obszary chronione	16
5.6. Hałas	30
6. Zaniechanie realizacji Programu usuwania azbestu	30
7. Oddziaływanie na środowisko realizacji PUA	30
8. Zapobieganie i ograniczanie ujemnych oddziaływań na środowisko	30
9. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją PUA	32
10. Ocena sposobu transportu materiałów zawierających azbest na terenie Gminy Złocieniec	32
11. Ocena dotychczasowej realizacji Programu usuwania wyrobów azbestowych	34
12. Ocena edukacji ekologicznej w ramach PUA	34
13. Monitoring realizacji Programu	34
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	35
15. Podsumowanie	36
Załącznik nr 1	38
Analiza i ocena oddziaływania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” Na poszczególne elementy środowiska	38

Spis tabel:

Tabela 1. Analiza zgodności założeń „Programu usuwania materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” z ustaleniami określonymi w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”	9
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2013r.)	12
Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2013r.)	12
Tabela 4. Użytki ekologiczne na terenie gminy Złocieniec	19
Tabela 5. Pomniki przyrody na terenie gminy Złocieniec	21

Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie Gminy Złocieniec na tle powiatu	11
Rysunek 2. Schemat procedury dotyczącej przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	33

1. Wstęp

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

W celu przeprowadzenia strategicznej prognozy oddziaływania na środowisko „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032”, organ administracji publicznej – Burmistrz Miasta i Gminy Złocieniec, na podstawie zapisu art. 51 ust. 1 w/w ustawy, został zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu.

1.1. Podstawy prawne opracowania prognozy.

Podstawę formalno-prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” stanowi

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Zakres prognozy został uzgodniony zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

1.2. Cel prognozy

Celem niniejszej prognozy jest ustalenie czy zapisy zawarte w projekcie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” nie będą naruszać zasad prawidłowego działania środowiska naturalnego oraz czy zapisy stawiają zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju na równi z innymi celami gminy. Zadaniem prognozy oddziaływania na środowisko jest także ułatwienie identyfikacji możliwych do przewidzenia skutków środowiskowych oraz prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości konfliktów oraz zagrożeń dla środowiska związanych z realizacją celów gminy.

Należy pamiętać, że „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” jest w swoich założeniach dokumentem ogólnym, a niniejsza ocena może mieć jedynie charakter jakościowy.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym nakładają na Polskę, a w tym Gminę Złocieniec obowiązek usunięcia wyrobów zawierających azbest do 2032 roku. „Program usuwania wyrobów zawierających materiały azbestowe z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” pozwoli na realizację tego obowiązku, przyczyni się do osiągnięcia celów ww. dokumentów jakim jest poprawa środowiska.

1.3. Zakres prognozy

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Prognoza Oddziaływania na Środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony środowiska, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,

- zabytki,
- dobra materialne,
- formy ochrony przyrody, w tym obszaru NATURA 2000,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

1.4. Metodologia wykonania prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” została sporządzona zgodnie z wymaganym zakresem w myśl art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

W opracowaniu wykorzystano następujące dokumenty:

- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Złocieniec na lata 2004-2011.

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizę i ocenę oddziaływania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” posługując się tabelą przedstawiającą następujące typy oddziaływania na środowisko:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- pozytywne,
- negatywne,
- skumulowane,
- krótkoterminowe,
- długoterminowe,
- stałe,
- chwilowe.

na następujące elementy środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzi,
- rośliny,
- zwierzęta,
- formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000,
- powietrze,
- wodę,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

2. Główne założenia projektu programu usuwania azbestu

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” został sporządzony w celu realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” na szczeblu gminnym.

2.1. Cele

Biorąc pod uwagę cele, wynikające z dokumentów wyższego rzędu oraz aktów normatywnych, w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” wyznaczono następujące cele.

- Cel główny: Usunięcie z terenu Gminy Złocieniec wszystkich wyrobów zawierających azbest zgodnie z wymogami ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zdrowia mieszkańców oraz właściwe ich unieszkodliwienie.
- Cel długookresowy: stopniowe usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.
- Cel krótkookresowy: Wdrożenie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032”.

2.2. Założenia alternatywne

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” już na etapie tworzenia dokumentu władze gminne wybrały spośród możliwych wariantów przedsięwzięć, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Decyzje zostały podjęte biorąc pod uwagę zarówno aspekty ekologiczne jak i ekonomiczne.

Jedyną istniejącą alternatywą jest brak wdrożenia i realizacji ww. Programu – wariant zerowy.

2.3. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Na terenie Gminy Złocieniec znajduje się ok. 754,81 Mg materiałów zawierających azbest. Wpływ azbestu na organizm człowieka związany jest bezpośrednio z wnikaniem włókien azbestowych do organizmu człowieka poprzez układ oddechowy. Włókna azbestu gromadzą się i zalegają w płucach. Występuje także w niewielkim stopniu wchłanianie azbestu przez skórę.

Azbest to substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Problem dotyczący ochrony środowiska związany jest z przenikaniem włókien azbestowych do powietrza na terenie analizowanej gminy. W celu jego rozwiązania konieczna jest realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec. Podjęcie działań opisanych w programie doprowadzi do usunięcia i unieszkodliwienia materiałów azbestowych, eliminując ich negatywny wpływ na środowisko.

3. Dokumenty nadrzędne i wytyczone przez nie cele

3.1. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Główne cele Programu to:

- a) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- b) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- c) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele Programu będą realizowane sukcesywnie aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu. Szacuje się, że na terenie kraju w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton). Przyjmuje się, iż następujące ilości odpadów zawierających azbest zostaną wycofane z użytkowania w kolejnych latach:

- w latach 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- w latach 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Program tworzy nowe możliwości, m.in.:

- składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,

- wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu.
- pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Ponadto Program przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

Tabela 1. Analiza zgodności założeń „Programu usuwania materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” z ustaleniami określonymi w „Programie Oczyszczenia Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Cele i założenia Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	Cele i założenia Programu usuwania materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032
Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.	Program zakłada usunięcie wszystkich materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec do 2032 roku.
Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju.	Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium gminy odbywać się ma poprzez usunięcie i unieszkodliwienie ww. materiałów zgodnie z zasadami określonymi w Programie.
Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko odbywać się ma poprzez usunięcie z terenu Gminy Złocieniec i unieszkodliwienie poza obrębem gminy wyrobów zawierających azbest.
Do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest, utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest.	W ramach tworzenia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec przeprowadzono szczegółową inwentaryzację materiałów azbestowych, z uwzględnieniem numerów działek ewidencyjnych. Wyniki inwentaryzacji wprowadzone zostały do elektronicznej bazy danych – Wojewódzkiej Bazy Danych Azbestowych (www.bazaazbestowa.gov.pl).
Utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest.	W ramach tworzenia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec wyniki inwentaryzacji wprowadzone zostały do elektronicznej bazy danych – Wojewódzkiej Bazy Danych Azbestowych (www.bazaazbestowa.gov.pl). Umożliwia ona prowadzenie monitoringu postępów związanych z usuwaniem materiałów zawierających azbest.
Podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na	Inwentaryzacja materiałów zawierających azbest pozwoli na weryfikację posesji pod

Cele i założenia Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	Cele i założenia Programu usuwania materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032
podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu.	względem posiadanych wyrobów zawierających materiały azbestowe. Inwentaryzacja określa adres posesji, imię i nazwisko właściciela, a także nr działki ewidencyjnej.
Zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.	Poprzez realizację harmonogramu prac zawartego w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec, zaangażowanie gminy będzie znaczne. Dzięki posiadanemu wykazowi posesji władze gminy będą mogły wzywać użytkowników materiałów zawierających azbest do corocznego przedkładania informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest.

Jak wynika z powyższych zapisów „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” jest zgodny z wszystkimi celami i założeniami opisanymi w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” i przyczyni w perspektywie wieloletniej do realizacji tych zamierzeń na terenie gminy.

4. Charakterystyka Gminy Złocieniec

4.1. Położenie

Gmina Złocieniec jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie drawskim. Gmina od północy graniczy z gminą Ostrowice, od zachodu z gminą Drawsko Pomorskie, od wschodu z gminą Czaplinek natomiast od południa z gminą Wierzchowo oraz Kalisz. Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego Gmina Złocieniec leży w obrębie megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa, w prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierza Południowopomorskie, mezoregionu Pojezierze Wałęckie.

Rysunek 1. Położenie Gminy Złocieniec na tle powiatu.

Źródło: www.administracja.mac.gov.pl

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii powierzchnia Gminy Złocieniec wynosi 19 491 ha. W skład gminy wchodzi 9 sołectw oraz miasto Złocieniec..

4.2. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2013 roku Gminę Złocieniec zamieszkiwało 15 485 osób z czego 7 532 stanowili mężczyźni, natomiast 7 953 kobiety

(stan na 31.12.2013r.). Powierzchnia Gminy Złocieniec wynosi 194,91 km² co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 79 os/km².

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.XII.2013r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Ludność według miejsca zameldowania		
Liczba ludności (ogółem)	osoba	15 485
Liczba kobiet	osoba	7 953
Liczba mężczyzn	osoba	7 532
Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	ilość osób / km ²	79
Ilość kobiet na 100 mężczyzn	osoba	106
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-	-2,5
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	17,3
W wieku produkcyjnym	%	65,6
W wieku poprodukcyjnym	%	17,1

Źródło: GUS.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie Gminy Złocieniec zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie (stan na 31.XII.2013r.).

Parametr	Jednostka miary	Wartość
Bezrobotni zarejestrowani według płci		
Ogółem	osoba	1460
Mężczyźni	osoba	755
Kobiety	osoba	705
Procentowy udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym		
Ogółem	%	14,4
Mężczyźni	%	14,0
Kobiety	%	14,8

Źródło: GUS.

4.3. Klimat

Gmina Złocieniec, tak jak cała Polska, leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Na terenie kraju można wydzielić także regiony klimatyczne, które charakteryzują się określonym wpływem klimatu kontynentalnego lub oceanicznego. Gmina Złocieniec znajduje się w strefie wpływów tego drugiego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 7,0°C do 7,5°C, średnie roczne opady mieszczą się w granicach 600-700 mm. Okres wegetacyjny na terenie gminy trwa około 210-220 dni. Dominującymi wiatrami wiejącymi nad obszarem Gminy Złocieniec są wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie.

4.4. Budowa geologiczna

Największy wpływ na obecny krajobraz gminy Złocieniec miały zlodowacenia, które pozostawiły po sobie charakterystyczne formy geologiczne takie jak: wzgórza morenowe, kredowe, ozy, rynny subglacialne, obniżenie wytopiskowe, równiny sandrowe oraz zastoiskowe. W holocenie nastąpiło natomiast nagromadzenie się utworów skalnych pochodzenia glacialnego oraz aluwialnego reprezentowanego przez piaski, mulki oraz torfy.

5. Stan środowiska przyrodniczego¹

5.1. Powietrze

Gmina Złocieniec zgodnie z klasyfikacją stref przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska należy do strefy Zachodniopomorskiej PL3203.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia zostały zestawione poniżej.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
Strefa świętokrzyska	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	O ₃
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A

źródło: WIOŚ Szczecin.

Wynik oceny strefy świętokrzyskiej za rok 2013, w której położona jest Gmina Złocieniec, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- benzenu,
- ozonu,
- tlenku węgla,
- metali w pyle PM10,
- pyłu PM10,

¹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Złocieniec na lata 2012-2015 w perspektywie do 2019 roku.

- pyłu PM_{2,5}

Przekroczone natomiast zostały dopuszczalne poziomy dla:

- benzo(a)pirenu.

5.2. Gleby

Na terenie Gminy Złocieniec występują gleby zróżnicowane pod względem systematycznym, jak i przydatności do celów rolniczych. Na terenie gminy wyróżniamy następujące typy gleb:

- **Bielicowe** – wytworzone z różnych piasków gliniastych, występują na całym obszarze gminy, zarówno na gruntach ornych, jak i użytkach zielonych; są to gleby kwaśne i lekko kwaśne,
- **Gleby brunatne** - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, na podłożu bogatym w związki zasadowe,
- **Gleby murszowe** – jest to gleba powstająca w wyniku zmurszenia substancji organicznych leżących na utworach mineralnych, do powstania wymagają one okresowego zalewania,
- **Czarnoziemy** - są to żyzne gleby powstające na utworach lessowych o dużej zawartości frakcji pyłowej, są one bogate w związki wapnia oraz magnezu,
- **Gleby mułowo – torfowe** – powstały w wyniku procesu torfotwórczego i procesu namulania,
- **Gleby glejowe** – są to gleby mineralne o składzie mechanicznym piasków gliniastych i pyłów zwykłych zalegających na piasku luźnym i glinie,

Większość gleb na terenie gminy Złocieniec należy do klasy III oraz IV.

5.3. Warunki hydrologiczne

Wody powierzchniowe

Największym ciekim wodnymi znajdującymi się na obszarze gminy Złocieniec jest Drawa, będąca prawobrzeżnym dopływem Noteci. Jest ona III-rzędowym dopływem Odry. Do innych cieków zlokalizowanych na terenie gminy należą: rzeka Drawisko, rzeka Kamienna, rzeka Kokna, rzeka Miedznik, rzeka Rakowiec-Ostrowice, rzeka Wąsówka, rzeka Rakon.

Warunki glacialne doprowadziły do powstania sieci jezior. Do największych jezior na terenie gminy należą: Jezioro Lubie, Jezioro Siecino, Jezioro Wilczkowo oraz Jezioro Wąsosze.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie przeprowadza ocenę stanu wód powierzchniowych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Wody gminy Złocieniec, zlokalizowanej na obszarze powiatu drawskiego, zostały przebadane pod następującym kątem”

1. Stanu ekologicznego –przeprowadzany w oparciu o wyniki badań fitobentosu, makrofity, makrobezkręgowców bentosowych oraz ichtiofauny,
2. Stanu fizykochemicznego,
3. Stan specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych,

Zgodnie z wynikami badań wody powierzchniowe gminy posiadały:

1. Stan ekologiczny umiarkowany – klasa III,
2. Stan fizykochemiczny dobry – klasa II,
3. Stan specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych bardzo dobry – klasa I,

Wody podziemne

Wody podziemne gminy Złocieniec związane są głównie z wodami czwartorzędowymi, podzielonymi na kilka pięter wodonośnych, co wynika z budowy geologicznej, charakteryzującej się występowaniem wielu warstw utworów nieprzepuszczalnych (m.in. gliny morenowe i utwory zastoiskowe). Zwierciadło wód zalega na różnych głębokościach – w zależności od lokalnych warunków może to być głębokość 1-2 m do nawet 60 metrów. Południowa część gminy leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 125 „Wałcz – Piła”. Jest to zbiornik międzymorenowy o szacowanej wydajności 169 tys. m³/dobę.

Zgodnie z badaniami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie stan fizykochemiczny wód podziemnych gminy Złocieniec jest dobry co kwalifikuje je w II klasie jakości.

5.4. Lasy

Lesistość gminy Złocieniec wynosi 37,6%. Lasy gminy są zarządzane przez Nadleśnictwa: Czaplinek, Świerczyna oraz Złocieniec. Zgodnie z danymi nadleśnictw na podległych im terenach większość typów siedliskowych lasu stanowią:

- **Bór świeży** – powstaje na glebach rdzawych oraz bielicowych. W drzewostanie dominują sosny z domieszkami świerka, brzozy brodawkowej oraz jodły. Podszycie najczęściej tworzą jałowce, dęby bezszypułkowe oraz jarzęby, natomiast runo złożone jest z mchów, borówki czernicy oraz roślin wierzchlinowatych.
- **Bór mieszany świeży** – występuje na dość ubogich glebach bielicowych oraz rdzawych utworzonych na piaskach i żwirach utworzonych w czasie procesów akumulacyjnych. Do gatunków głównych tego siedliska leśnego zalicza się sosny oraz świerki. Domieszkowo mogą także występować: buk, dęby, lipy, brzozy, jodły oraz modrzewie. W podszyciu napotyka się jałowce, jarzęby, leszczyny, kruszyny, trzmieliny oraz wiciokrzew pomorski. W skład runa borów mieszanych świeżych wchodzi: borówka czernica, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, malina kamionka, kłosownica leśna czy orlica pospolita.
- **Las świeży** – zajmuje siedliska żyzne oraz bardzo żyzne. Tworzy się na glebach brunatnych oraz płowych. Główny drzewostan tworzy dąb szypułkowy, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, lipy, klonu, jawora, osiki oraz grabu. W podszyciu napotyka się leszczynę, trzmielinę, kruszynę, jarzab, głóg, dereń, porzeczkę alpejską oraz bez czarny. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez rośliny kwitnące wiosną – przed drzewostanem. Jest to spowodowane zwartym drzewostanem i mniejszą ilością słońca przedostającego się do niższych partii lasu.

- **Las mieszany świeży** – występuje na glebach brunatnych oraz płowych, rzadziej na bielicach i glebach rdzawych. Główny drzewostan tworzy sosna, dąb, buk, świerk oraz jodła z domieszkami modrzewia, brzozy, osiki, lipy oraz klonu. W podszyciu napotyka się trzmielin, jarząb, leszczynę, kruszynę, wiciokrzew, głóg oraz dereń. Runo tych siedlisk leśnych jest tworzone przez kombinację roślin charakterystycznych dla lasów mieszanych oraz borów mieszanych.

5.6. Obszary chronione²

Na terenie Gminy Złocieniec występują następujące formy obszarów chronionych:

- obszary Natura 2000,
- rezerваты przyrody,
- obszar chronionego krajobrazu,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody,

Obszary Natura 2000Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Nazwa obszaru: Ostoja Drawska

Kod obszaru: PLB 320019

Powierzchnia: 139 755 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Opis:

Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego oraz przyległe fragmenty Równiny Drawskiej i Pojezierza Wałeckiego. Swym południowo-zachodnim krańcem graniczy z OSO „Lasy Puszczy nad Drawą”. Największe miejscowości to Czaplinek, Drawsko Pomorskie i Złocieniec, a Połczyn Zdrój znajduje się przy granicy ostoi. Krajobraz jest zróżnicowany – znajdują się tu liczne wzgórza morenowe i ozy, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe oraz małe oczka wodne i torfowiska. Jeziora zajmują ok. 10% powierzchni terenu. Największe z nich to: Drawsko (1872 ha), Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Posiadają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych znajdują się wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasami, głównie łęgami, grądami i buczynami; lub niskie, z bogatą roślinnością przybrzeżną. Lasy pokrywają ok. 25% terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe i dębowe. Znaczną część obszaru zajmują użytkowane tereny rolnicze z fragmentami łąk i pastwisk oraz kompleksy leśne i zadrzewienia. Szczególnie cennym fragmentem ostoi jest dolina rzeki Drawy, której źródła znajdują się w rezerwacie Dolina Pięciu Jezior.

Nazwa obszaru: Jezioro Lubie i Dolina Drawy

Kod obszaru: PLH 320023

Powierzchnia: 13 240 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

---

² Na podstawie Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego

Opis:

Obszar ostoi obejmuje jezioro Lubie – jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego – oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy na południe od jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. Pod względem krajobrazowym jest to bardzo urozmaicony teren, w którym dominują lasy (60% powierzchni), a znaczący udział mają zbiorniki wodne (14%) – liczne jeziora oraz fragment rzeki Drawy z jej dopływami. Jezioro Lubie to jezioro sielawowe, z reliktową fauną wodnych bezkręgowców (*Mysis relicta* i *Pallasea quadrispinosa*). Pod względem siedliskowym stanowi zbiornik mezotroficzny z podwodnymi łąkami ramienic. Z płynącymi wodami związane są zbiorowiska z włosienicznikami, starorzecza oraz zalewane muliste brzegi rzek. W granicach obszaru znajduje się również fragment doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródłiskowymi. W lasach Puszczy Drawskiej rozproszone są torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz jeziora dystroficzne z płem mszarnym, nierzadko z szuwarem kłoci wiechowatej. Brzegi rzek urozmaicają przełomy i mielizny. W takich warunkach chętnie bytują np. zimorodki (załącznik I Dyrektywy Ptasiej). Bagienne fragmenty doliny Drawy porastają szuwały, ziołorośla nadrzeczne, podmokłe lasy. Na linii rzeki występują eutroficzne jeziora, np.: Dębno Wielkie, Dębno Małe, Strunowo. Przy rzece zachowały się malownicze stare drzewostany buczyn i dąbrów, siedlisko m.in.: muchołówki małej (załącznik I Dyrektywy Ptasiej).

Nazwa obszaru: Jeziora Czaplinieckie

Kod obszaru: PLH 320039

Powierzchnia: 31 949 ha

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000:

specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Opis:

Obszar obejmuje cenny przyrodniczo i krajobrazowo fragment Pojezierza Drawskiego. Jego rzeźba została ukształtowana w wyniku działalności lądolodu, podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy i kemy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Na terenie ostoi zlokalizowanych jest 47 jezior, reprezentujących większość wyróżnianych w Polsce typów. Jeziora mają urozmaiconą linię brzegową, na niektórych z nich są wyspy. Brzegi są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z pasem roślinności przybrzeżnej. W obszarze znajduje się największe jezioro Pojezierza – Drawsko. Jest ono drugim pod względem głębokości jeziorem w Polsce, stanowi główny węzeł ekologiczny ostoi. Największą rzeką obszaru jest Drawa, mająca na jego terenie swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębnica, Wogra, Piławka, Kokna i Rekon. W granicach ostoi znajdują się 34 użytki ekologiczne. Na terenie ostoi szczególnie cenna jest dolina Drawy, która wraz z dopływami odgrywa bardzo ważną rolę łącznika między obszarami koncentracji cennej flory w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym. Jej źródła znajdują się w rezerwacie Dolina Pięciu Jezior. Wody tych jezior są zasobne w wapń, na dnie zbiorników odkłada się kreda jeziorna, która podściela zglądowiaste odcinki doliny między kolejnymi jeziorami. Dna płytszych jezior porośnięte są przez łąki ramienicowe. Osobliwością obszaru są dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Do bardzo wartościowych zbiorowisk należą również torfowiska wysokie, występujące na wododziałach oraz torfowiska przejściowe.

Rezerваты przyrody

Rezerwat „Jezioro Czarnówek”

Jest to rezerwat florystyczny o powierzchni 11,88 ha powołany do życia 12 lipca 1974 roku. Został on utworzony w celu ochrony jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi. Jezioro Czarnówek (Czarne Duże) położone jest w niecce wśród lasów w rynnie subglacialnej uchodzącej do doliny rzeki Gronówki; wysokie walory florystyczne i krajobrazowe. Występują m.in. lobelia Dortmanna, poryblin jeziorny, brzeżyca jednokwiatowa. Brzegi strome od zachodu, od wschodu pofalowane;

Rezerwat „Torfowisko nad Jeziorem Morzysław Mały”

Jest to rezerwat florystyczny o powierzchni 9,75 ha powołany do życia 23 października 1965 roku. Został on utworzony w celu ochrony kompleksu jeziora mezotroficznego, torfowiska mszarnego, łągu jesionowo – olszowego, olsu torfowcowego i boru bagiennego oraz populacji cennych gatunków roślin w tym: trzcinnika prostego, turzycy strunowej, turzycy bagiennej, turzycy włosowatej, bagnicy torfowej, bażyny czarnej, bagna zwyczajnego, żurawiny drobnolistkowej, modrzewnicy zwyczajnej, rosiczki okrągłolistnej, wążnika błotnego, storczyka błotnego i storczyka Traunsteinera. Śródleśne jeziorko z zespołem lilii wodnych oraz przyległym torfowiskiem z rzadkimi roślinami - turzycą strunową, pływacz pośredni, zbiorowisko z trzęślicą modrą i in. Występuje również storczyki, rosiczka okrągłolistna, grzybień północny. Reliktowe mchy.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Część gminy Złocieniec znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. Jego całkowita powierzchnia wynosi 68 450 ha. Został on powołany w celu ochrony naturalnego i kulturowego krajobraz Pojezierza Drawskiego oraz fragmentu Pojezierza Szczecińskiego. Występują tu naturalne formy terenu związane z krajobrazem polodowcowym do których można zaliczyć: jeziora, oczka wodne i ekosystemy torfowisk mszarnych a także lądowujące zbiorniki wodne. Można tu napotkać liczne rzadkie rośliny, w tym: rosiczkę okrągłolistną, widłaka jałowcowatego, wrzosiec bagienny, grążel żółty, marzanka wonną, grzybienie białe, kruszynę pospolitą. Unikalne w pełni wykształcone zbiorowiska roślinne o charakterystycznym składzie gatunkowym, m. in.: *Vaccinio uliginosi* – *Betuletum*, *Nupharo- Nymphaeetum albae*, *Luzulo luzuloidis- Fagetum*, *Luzulo pilosae- Fagetum*, *Galio odorati-Fagetum*, *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Złocieniec znajduje się 6 użytków ekologicznych, które zostały zebrane w tabeli

Tabela 4. Użytki ekologiczne na terenie gminy Złocieniec.

L.p.	Nr urzędowy	Nazwa	Powierzchnia w ha	Akt powołania	Gmina	Cel ochrony / Opis powierzchni	Właściciel
1.	UE/6630/III/114	Brak nazwy własnej	0,98	Uchwała nr XLVIII/296/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 15.06.1998 r. Brak publikacji	Złocieniec	Ochrona terenu podmokłego wraz jego florą, oraz miejsca rozrodu płazów. Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej.	Nadleśnictwo Świerczyna
2.	UE/6630/III/114	Brak nazwy własnej	1,9	Uchwała nr XLVIII/296/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 15.06.1998 r. Brak publikacji	Złocieniec	Zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych.	Nadleśnictwo Świerczyna
3.	UE/6630/III/114	Brak nazwy własnej	0,76	Uchwała nr XLVIII/296/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 15.06.1998 r. Brak publikacji	Złocieniec	Zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych.	Nadleśnictwo Świerczyna
4.	UE/6630/III/114	Brak nazwy własnej	1,1	Uchwała nr XLVIII/296/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 15.06.1998 r. Brak publikacji	Złocieniec	Ochrona terenu podmokłego wraz jego florą, oraz miejsca rozrodu płazów. Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej.	Nadleśnictwo Świerczyna
5.	UE/6630/III/114	Brak nazwy własnej	1,68	Uchwała nr XLVIII/296/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 15.06.1998 r. Brak publikacji	Złocieniec	Ochrona terenu podmokłego wraz jego florą, oraz miejsca rozrodu płazów Bagno. Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej.	Nadleśnictwo Świerczyna
6.	UE/6630/III/114	Brak nazwy własnej	0,4	Uchwała nr XLVIII/296/98 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 15.06.1998 r. Brak publikacji	Złocieniec	Ochrona terenu podmokłego wraz jego florą, oraz miejsca rozrodu płazów. Miejsce rozrodu traszki zwyczajnej, ropuchy szarej, żaby wodnej, moczarowej i trawnej.	Nadleśnictwo Świerczyna

Źródło: Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Złocieniec znajdują się 64 pomniki przyrody, które zostały zebrane w tabeli.

Tabela 5. Pomniki przyrody na terenie gminy Złocieniec.

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/ miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
1	brak	buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	Złocieniec	Bobrowo	Na terenie parku, 200m za boiskiem	brak danych	545	35	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
2	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Bobrowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Świerczyna oddz. 9m, przy drodze leśnej.	brak danych	406	26	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
3	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Bobrowo	20m za zabudowaniami PGR	brak danych	555	24	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
4	brak	dagleźja zielona	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Złocieniec	Bobrowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Świerczyna oddz. 3f, przy leśnej drodze	brak danych	312	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
5	brak	klon jawor	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Złocieniec	Bobrowo	po prawej stronie drogi dochodzącej do torów PKP	brak danych	234 - 329	22 - 23	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
6	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Bobrowo	Przy drodze polnej pomiędzy Budowem a Bobrowem	brak danych	163 - 332	16 - 22	aleja	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
7	brak	buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	Złocieniec	Bobrowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Świerczyna oddz. 14a, na granicy lasu	brak danych	578	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
8	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Bobrowo	Przy drodze asfaltowej, 100m od leśniczówki	brak danych	357	24	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
											z dnia 30 marca 1999 r.
9	brak	buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	Złocieniec	Bobrowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Świerczyna oddz. 10k, przy drodze leśnej	brak danych	385	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
10	brak	sosna pospolita	<i>Pinus sylvestris</i>	Złocieniec	Bobrowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Świerczyna, oddz. 3b, nad jeziorem Wilczkowo	brak danych	386	24	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
11	brak	sosna pospolita	<i>Pinus sylvestris</i>	Złocieniec	Bobrowo	Oddz. 2d, zachodni skraj lasu, 200m od jez. Wilczkowo	brak danych	409	26	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
12	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Budowo	Po prawej stronie drogi polnej do Bobrowa	brak danych	303 - 358	22 - 25	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
13	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Budowo	50m przed zabudowaniami wsi, po prawej stronie drogi, 10m od stawu	brak danych	552, 480	30, 28	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
14	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Budowo	Przy drodze z Budowa ddo Bobrowa, 200m za wsią, po prawej stronie drogi.	brak danych	342	20	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
15	brak	dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, klon zwyczajny,	<i>Quercus robur</i> , <i>Tilia cordata</i> , <i>Acer platanoides</i> , <i>Picea abies</i> ,	Złocieniec	Budowo	Po lewej stronie przed wjazdem do Budowa	brak danych	162 - 574	14 - 35	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/ miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
		świerk pospolity, jesion wyniosły, buk pospolity, kasztanowiec pospolity, brzoza brodawkowata, klon jawor, robinia akacjowa	<i>Fraxinus excelsior</i> , <i>Fagus sylvatica</i> , <i>Aesculus hippocastanum</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Acer pseudoplatanus</i> , <i>Robinia pseudoacacia</i>								
16	brak	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Złocieniec	Budowo	Po prawej stronie drogi dojazdowej nad rzeką Drawą - na terenie boiska szkolnego	brak danych	407	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
17	brak	sosna pospolita	<i>Pinus sylvestris</i>	Złocieniec	Budowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Czaplunek, oddz. 205d, przy drodze leśnej	brak danych	351 - 385	24	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
18	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Budowo	Nadleśnictwo i Leśnictwo Czaplunek, oddz. 205d, przy drodze leśnej	brak danych	401	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
19	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Cieszyno	Nad jeziorem Siecino 300m od Cieszyna	brak danych	359	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
20	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Cieszyno	Nad jez. Siecino ok. 2500m od Cieszyna, oddz. 120j	brak danych	330	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
21	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Cieszyno	Prywatna posesja	brak danych	448	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/ miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
											z dnia 30 marca 1999 r.
22	brak	bluszcz pospolity (kwitnący)	<i>Hedera helix</i>	Złocieniec	Cieszyno	Cmentarz komunalny, Nadleśnictwo Złocieniec, oddz. 162	brak danych	bd	bd	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
23	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Cieszyno	Nad jez. Siecino, ok. 1200m od Cieszyna, oddz. 120j	brak danych	248 - 489	26 , 30	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
24	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Cieszyno	brak danych	brak danych	437	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
25	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Cieszyno	Północna część wyspy Kępa nad jez. Siecino	brak danych	312	26	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
26	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Cieszyno	Nad jez. Siecino, ok. 2000m od Cieszyna	brak danych	318	24	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
27	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Cieszyno	Nad jez. Siecino, ok. 1000m od Cieszyna	brak danych	248 - 489	26	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
28	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Cieszyno	Nadleśnictwo i Leśnictwo Złocieniec, oddz. 190 m, 100m od jeziora Skąpe	brak danych	341	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
29	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Darskowo	Cmentarz ewangelicki nr dz. 83/2 (81/2)	brak danych	230 - 435	16 - 26	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/ miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
30	brak	jałowiec pospolity	<i>Juniperus communis</i>	Złocieniec	Mszarne	Nadleśnictwo i Leśnictwo Świerczyna, oddz. 95b	brak danych	120	8,5	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
31	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Skąpe	Nadleśnictwo i Leśnictwo Czaplinek, Leśnictwo Worowo, oddz. 1 29 c, między drogą leśną a potokiem Miedznik	brak danych	432, 466	24, 26	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
32	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Skąpe	Przy torach PKP. 500m od drogi polnej do Chlebowia	brak danych	672	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
33	brak	grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	Złocieniec	Skąpe	Przy torach PKP, 500m od drogi polnej do Chlebowia	brak danych	349	24	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
34	brak	bluszcz pospolity (kwitnący)	<i>Hedera helix</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Dawny park zabytkowy, wschodnia część	brak danych	bd	bd	poj	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
35	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Las, w pobliżu jez. "Łąka", 500m nna wschód od wsi	brak danych	511	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
36	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Teren działek warzywnych, 100m od drogi , za zabudowaniami wsi	brak danych	492	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
37	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Stare Worowo	300m SW nad strumykiem	brak danych	445	25	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
						MiedzNIK					Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
38	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Przy drodze w kierunku Chlebowia, 200m od miejscowości, 40m od drogi	brak danych	436, 370	35	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
39	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Ok. 300m W od drogi polnej do Rzepowa	brak danych	423	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
40	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Po prawej stronie za Kościołem	brak danych	315, 344	18, 30	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
41	brak	buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	Złocieniec	Stare Worowo	Na granicy pól i lasu otaczającego jez. w Starym Worowie, 20m od drogi polnej	brak danych	490	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
42	brak	brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Złocieniec	Siecino	Nadleśnictwo i Leśnictwo Złocieniec oddz. 165j, przy drodze leśnej	brak danych	246	20	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
43	brak	buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	Złocieniec	Uraz	Na granicy lasu, ok. 700m N od skrzyżowania dróg	brak danych	680	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
44	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Uraz	700m od skrzyżowania dróg Stare Worowo-Kluczewo-Uraz, po prawej stronie drogi w kierunku	brak danych	410	28	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
						Starego Worowa					
45	brak	bluszcz pospolity (kwitnący)	<i>Hedera helix</i>	Złocieniec	Warnięg	Cmentarz katolicki	brak danych	bd	bd	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
46	brak	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Złocieniec	Warnięg	Cmentarz katolicki	brak danych	392, 320	24, 20	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
47	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Wąsosz	Po lewej stronie wjazdu na teren ośrodka	brak danych	618	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
48	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Wąsosz	Po lewej stronie wjazdu na teren ośrodka	brak danych	607	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
49	brak	brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	Złocieniec	Wyspa Kępa	Środkowa część wyspy, nad jez. Siecino	brak danych	218	22	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
50	brak	buk pospolity, dąb szypułkowy	<i>Fagus sylvatica, Quercus robur</i>	Złocieniec	Wyspa Kępa	Środkowa część wyspy, nad jez. Siecino	brak danych	451	26	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
51	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Wyspa Kępa	Środkowa część wyspy nad jez. Siecino	brak danych	265, 246	24	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
52	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Złocieniec	Droga polna do Cieszyna, w odl. Ok. 90m od skrzyżowania	brak danych	356	25	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
53	brak	wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>	Złocieniec	Złocieniec	Droga polna do Cieszyna, w odl.	brak danych	323	22	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/miasto	Najbliższa miejscowość	Blizsza lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
						80m od skrzyżowania					Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
54	brak	topola czarna	<i>Populus nigra</i>	Złocieniec	Złocieniec	Na przeciwko posesji przy ul. Śląskiej 8, nad brzegiem jez. Maleszewo	brak danych	554	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
55	brak	buk pospolity	<i>Fagus sylvatica</i>	Złocieniec	Złocieniec	Park miejski przy ul. Cieszyńskiej i Parkowej (ogród pałacowy	brak danych	333 - 461	28 - 35	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
56	brak	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Złocieniec	Złocieniec	Cmentarz ewangelicki, przy torach PKP u zbiegu ul. Prusa i Żeromskiego	brak danych	381	30	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
57	brak	dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>	Złocieniec	Złocieniec	Cmentarz ewangelicki, przy torach PKP u zbiegu ul. Prusa i Żeromskiego	brak danych	387	35	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
58	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Złocieniec	Ul. Kosynierów, obok prywatnego gosp., przed zabudowaniami wsi Budowo	brak danych	304	17	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
59	brak	klon zwyczajny	<i>Acer platanoides</i>	Złocieniec	Złocieniec	Cmentarz ewangelicki, przy torach PKP u zbiegu ul. Prusa i Żeromskiego	brak danych	292	24	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
60	brak	cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>	Złocieniec	Złocieniec	Park miejski przy ul. Parkowej i Cieszyńskiej	brak danych	173 - 594	14 - 32	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Nazwa	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Gmina/ miasto	Najbliższa miejscowość	Bliższa lokalizacja	Średnica [m]	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Forma	Akty prawne
61	brak	jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>	Złocieniec	Złocieniec	Ul. Drowska, obok ZDZ	brak danych	335	25	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
62	brak	grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>	Złocieniec	Złocieniec	Ul. Parkowa, park miejski	brak danych	74 - 292	8 - 14	aleja	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
63	brak	topola czarna	<i>Populus nigra</i>	Złocieniec	Złocieniec	Ul. Cieszyńska, przy zbiegu z ul. Kosynierów	brak danych	447	32	poj.	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.
64	brak	lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>	Złocieniec	Złocieniec	Park miejski przy ul. Drowskiej	brak danych	263 - 432	20 - 25	grupa	Rozporządzenie nr 2/99 Wojewody Zach. pomorskiego z dnia 30 marca 1999 r.

Źródło: Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.

5.6. Hałas

Za degradację stanu środowiska z punktu widzenia uciążliwości hałasu odpowiedzialny jest w ponad 80% ruch samochodowy. Szybki rozwój motoryzacji spowodował zwiększenie obszarów narażonych na hałas drogowy, wzrost natężenia ruchu samochodowego, rozciągnięcie się godzin szczytu komunikacyjnego do godzin późno-wieczornych, a nawet do pory ciszy nocnej włącznie. Wszystko to skutkuje wzrostem ryzyka zdrowotnego, zwłaszcza ludności zamieszkującej tereny położone wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

6. Zaniechanie realizacji Programu usuwania azbestu

Działania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy i w efekcie wpływać pozytywnie na zdrowie człowieka.

Brak realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” prowadzić będzie do:

- pogorszenie się stanu zdrowia mieszkańców gminy,
- pogorszenia się stanu zdrowia innych organizmów żywych występujących na terenie gminy,
- braku wywiązania się z obowiązku usunięcia materiałów azbestowych z terenu gminy wyznaczonym przez dokumenty wyższego szczebla (tj. do 2032 roku).

W przypadku nie wdrożenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” można spodziewać się pogłębienia negatywnych trendów i wzrostu zanieczyszczenia środowiska naturalnego, a także pogorszenie się stanu zdrowia ludzi oraz innych organizmów żywych występujących na terenie gminy.

7. Oddziaływanie na środowisko realizacji PUA

Przedsięwzięcia realizowane na terenie Gminy Złocieniec w ramach „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie zadania mają na celu usunięcie i utylizację wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy. Szczegółowa analiza i ocena wpływu powyższego programu na poszczególne elementy środowiska została przedstawiona w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

8. Zapobieganie i ograniczanie ujemnych oddziaływań na środowisko.

Wszystkie przedsięwzięcia zawarte w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko związane są z procesem demontażu azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz ich utylizacją.

Prace demontażowe wyrobów azbestowych mogą stanowić zagrożenie dla występujących w okolicy organizmów żywych, w tym zwierząt. Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, jeszcze przed transportem na składowisko. Teren prac powinien być wydzielony i zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych. Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, do podłoża, a teren wokół, objęty kurtyną, powinien być wyłożony folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej. Ponadto aby chronić organizmy żywe, w tym zwierzęta i ludzi, należy zastosować kilka ogólnych zasad:

- nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajania wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenia kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w miejscu pracy, w tym również z wyrobami zawierającymi krokydolit,
- składowania na tej samej zmianie roboczej, usuniętych odpadów zawierających azbest, po ich szczelnym opakowaniu – na miejscu tymczasowego magazynowania odpadów,
- codziennego starannego oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń – z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry HEPA lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zmiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.
- Przed przystąpieniem do prac właściciel bądź zarządca obiektu zobowiązany jest sprawdzić czy w miejscu planowanych prac nie gniazdują ptaki (np. jaskółki czy jerzyki) bądź nietoperze. W przypadku stwierdzenia obecności w obiekcie gatunków chronionych ptaków prace należy prowadzić poza okresem lęgowym a w przypadku nietoperzy poza okresem lęgu i odchowania. Po przeprowadzeniu prac należy w miarę możliwości zachować możliwość gniazdowania i schronienia obecnych w obiekcie gatunków zwierząt. W przypadku braku możliwości zapewnienia schronienia zwierzętom w ich pierwotnym miejscu bytowania, należy zapewnić schronienie zastępcze (budki, boksy itp.).
- W stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową, konieczne może być uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od zakazów określonych Art. 52 Ustawy o Ochronie Przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. w trybie art. ww. Ustawy tj. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska bądź Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska mogą zezwolić na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą bądź objętych ochroną częściową w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów.

Zastosowanie powyższych metod podczas prac mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest pozwoli na zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na zwierzęta i ludzi mieszkających w okolicy miejsca przeprowadzania prac.

Do utylizacji odpadów zawierających azbest zaleca się także wykorzystywanie najnowszych i najbardziej skutecznych metod.

9. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją PUA

Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” z racji lokalizacji Gminy Złocieniec nie będzie wykazywała na środowisko wpływu o charakterze transgranicznym.

10. Ocena sposobu transportu materiałów zawierających azbest na terenie Gminy Złocieniec

Obowiązek właściwego przygotowania do transportu odpadów zawierających azbest spoczywa na wytwórcy odpadów. Zgodnie z ustawą o odpadach transport odpadów wytworzonych przez ich wytwórcę nie wymaga uzyskania pozwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów. Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie działalności, które wydawane jest przez starostę właściwego ze względu na miejsce siedziby i zamieszkania posiadacza odpadów. Zlecający usługę transportu odpadów jest zobowiązany do wskazania prowadzącemu taką działalność miejsca odbioru odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć te odpady.

Do przedsiębiorcy prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

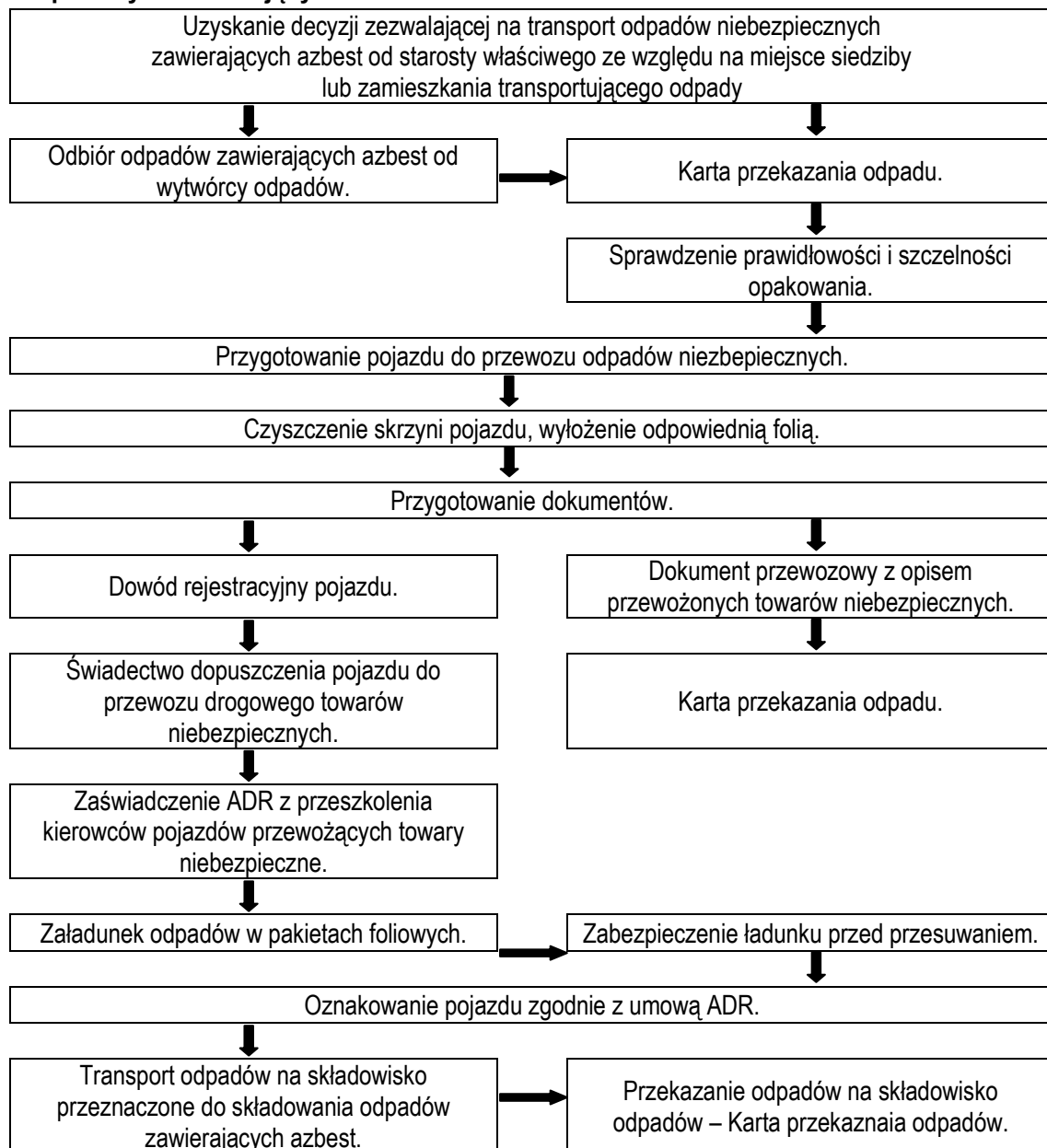
- Posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu.
- Posiadanie dokumentu przewozowego z opisem odpadów niebezpiecznych.
- Posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych.
- Posiadanie przez kierowcę pojazdu zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne.
- Utrzymanie porządku skrzyni ładunkowej pojazdu.
- Sprawdzenie umocowania przesyłki z odpadami w pojeździe.
- Sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowania odpowiednim znakiem (rys. 5).

Należy zaznaczyć, iż przekazanie odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych w celu dalszego transportu powinno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zobowiązany jest na wspomnianej karcie do poświadczenia wykonania usługi transportowej. Wykorzystując kartę przekazania odpadów prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów prowadzi także ilościową i jakościową ewidencję odpadów.

Odpady zawierające azbest transportowane są na składowisko odpadów niebezpiecznych. Następuje tam przekazanie odpadów posiadaczowi odpadów, czyli zarządcy składowiska i potwierdzenie tej operacji na karcie przekazania odpadu.

Poniższy schemat przedstawia procedurę dotyczącą przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, która wdrażana będzie na terenie Gminy Złocieńiec:

Rysunek 2. Schemat procedury dotyczącej przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

źródło: www.mg.gov.pl

Transport materiałów zawierających azbest odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Wdrażany system ocenia się jako prawidłowy i korzystny dla środowiska.

11. Ocena dotychczasowej realizacji Programu usuwania wyrobów azbestowych

W celu usunięcia i utylizacji materiałów azbestowych Gmina Złocieniec zleciła inwentaryzację materiałów azbestowych oraz opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest. Działania te miały na celu pomoc zarządcom budynków oraz mieszkańcom w prawidłowym gospodarowaniu materiałami zawierającymi azbest. Wymienione działania umożliwią pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem materiałów azbestowych, a co za tym idzie przyspieszenie procesu usuwania azbestu z terenu Gminy Złocieniec.

12. Ocena edukacji ekologicznej w ramach PUA

Edukacja ekologiczna dotycząca materiałów zawierających azbest w ramach Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec rozpoczęta została już na etapie inwentaryzacji materiałów azbestowych. Użytkownicy wyrobów zawierających azbest informowani byli przez pracowników firmy Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja o zagrożeniach związanych z ww. materiałami oraz o sposobie ich usuwania, transportu i unieszkodliwiania. Pracownicy udzielali odpowiedzi na trapiące mieszkańców pytania i trafiali bezpośrednio do osób zainteresowanych i zagrożonych negatywnym oddziaływaniem azbestu.

Przekazywane informacje zawarte zostały także w samym dokumencie, który to będzie ogólnodostępny dla wszystkich mieszkańców Gminy Złocieniec i nie tylko. W ramach realizacji Programu planuje się akcje edukacyjne poprzez lokalne media, poprzez ulotki informacyjne oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy Złocieniec. Zakłada się, iż na poziomie gminnym, edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie materiałów zawierających azbest będzie wystarczająca.

13. Monitoring realizacji Programu

Monitoring realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” pozwoli na bieżącą analizę, a także kontrolę zgodności założeń Programu z rzeczywistymi działaniami, które podejmowane będą przez właścicieli obiektów.

W celu umożliwienia prowadzenia monitoringu realizacji Programu, wyznaczono wskaźniki, służące do oceny wdrażania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032”. Wskaźniki te zestawione zostały poniżej.

Wyznaczone wskaźniki służące do oceny wdrażania Programu w poszczególnych latach:

1. Ilość wyrobów zawierających azbest na 1 km² powierzchni Gminy Złocieniec [Mg/km²].
2. Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest [Mg].
3. Nakłady finansowe poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest [zł].

Na podstawie bazy danych o lokalizacji oraz powierzchni pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych oraz proponowanych powyżej wskaźników oceny wdrażania Programu, możliwe będzie monitorowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z Gminy Złocieniec na lata 2014-2032”.

W celu określenia wpływu działań zawartych w analizowanym projekcie na środowisko należy określić:

- ilość posesji, na których usunięto materiały zawierające azbest;
- czy środowisko na terenie gminy uległo poprawie;
- czy wzrósł komfort życia mieszkańców;
- czy ograniczone zostało negatywne oddziaływanie azbestu na środowisko i mieszkańców gminy.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.).

Zakres opracowania prognozy został uzgodniony zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) przez Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Głównym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2013-2032” nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są rozważane na równi z innymi celami i priorytetami. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizę i ocenę oddziaływania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2013-2032” na środowisko. Posługując się tabelą przedstawiono następujące typy oddziaływania na środowisko:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- pozytywne,
- negatywne,
- skumulowane,
- krótkoterminowe,
- długoterminowe,
- stałe,
- chwilowe,

na następujące elementy środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzi,
- rośliny,
- zwierzęta,
- formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000,
- powietrze,
- wodę,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Do przedsięwzięć, realizowanych na terenie Gminy Złocieniec w ramach „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032”, które potencjalnie mogą znacząco oddziaływać na środowisko należą: prace demontażowe azbestu.

Jedyną alternatywą dla wdrożenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” jest brak wdrożenia i realizacji Programu. Przy czym zaniechanie realizacji ww. Programu przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska na terenie gminy.

15. Podsumowanie

Analizując negatywne i pozytywne skutki realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” (szczegółowo przedstawione w załączniku nr 1), można stwierdzić, iż pomimo chwilowych, negatywnych oddziaływań na środowisko, należy przystąpić do realizacji „Programu (...)”, gdyż planowane inwestycje przyczynią się m.in. do:

- poprawy jakości środowiska,
- poprawy zdrowia życia ludzi,
- poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawy jakości gleb,
- poprawy jakości powietrza atmosferycznego,
- spełnienia wymogów określonych w dokumentach wyższego rzędu, w tym *Polityki Ekologicznej Państwa*,
- poprawy komfortu życia mieszkańców Gminy Złocieniec,
- ograniczenia niekontrolowanego przedostawania się odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych) do środowiska,
- wzrostu i utrzymaniu na wysokim poziomie bioróżnorodności.

Ceną, którą będzie trzeba zapłacić za ww. korzyści są chwilowe negatywne oddziaływania związane demontażem materiałów azbestowych (szczegółowa analiza, załącznik nr 1). Należy jednak pamiętać, iż cenę tą można obniżyć poprzez działania zaproponowane w rozdziale nr 8 „Zapobieganie i ograniczenie ujemnych oddziaływań na środowisko” niniejszej *Prognozy*.

Załącznik nr 1

Analiza i ocena oddziaływania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Złocieniec na lata 2014-2032” Na poszczególne elementy środowiska.

Cel Programu: Usunięcie z terenu Gminy Złocieniec wszystkich wyrobów zawierających azbest zgodnie z wymogami ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zdrowia mieszkańców oraz właściwe ich unieszkodliwienie.

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Formy ochrony przyrody w tym Obszary Natura 2000	-Brak bezpośredniego wpływu na formy ochrony przyrody, w tym zdrowie zwierząt, których siedliska są częścią obszarów chronionych, w tym sieci NATURA 2000 (uwzględniając zapisy rozdziału 8 niniejszej Prognozy).	-Brak pośredniego wpływu na formy ochrony przyrody, w tym zdrowie zwierząt, których siedliska są częścią obszarów chronionych, w tym sieci NATURA 2000 (uwzględniając zapisy rozdziału 8 niniejszej Prognozy).	-Charakter podejmowanych działań nie będzie miał wpływu na stan zdrowia zwierząt, których siedliska są częścią obszarów objętych ochroną, w tym sieci Natura 2000	-Usunięcie wyrobów zawierających azbest przyczyni się do poprawy jakości środowiska na terenie całej Gminy Złocieniec. Zatrzymanie przedostawania się włókien azbestowych do środowiska.	- Chwilowy wzrost przedostawania się włókien azbestowych do m.in. powietrza spowodowany pracami demontażowymi.	-Charakter podejmowanych działań nie będzie miał skumulowanego wpływu na stan zdrowia zwierząt, których siedliska są częścią obszarów objętych ochroną, w tym sieci Natura 2000	-Charakter podejmowanych działań nie będzie miał wpływu na stan zdrowia zwierząt, których siedliska są częścią obszarów objętych ochroną, w tym sieci Natura 2000.	-Charakter podejmowanych działań nie będzie miał wpływu na stan zdrowia zwierząt, których siedliska są częścią obszarów objętych ochroną, w tym sieci Natura 2000	- Usunięcie wyrobów zawierających azbest przyczyni się do poprawy jakości środowiska na terenie całej Gminy Złocieniec.	-Chwilowy wzrost przedostawania się włókien azbestowych do m.in. powietrza spowodowany pracami demontażowymi.
Różnorodność Biologiczna	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi azbest, dlatego	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi azbest, dlatego	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów	- Zwierzęta występujące na terenie Gminy nie będą miały kontaktu z materiałami zawierającymi

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	azbest, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	azbest, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich elementów środowiska na terenie Gminy (także zwierząt).	azbest, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	azbest, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	azbest, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.	azbestowych do powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich elementów środowiska na terenie Gminy (także zwierząt).	azbest, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie występowało.
Ludzie	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka	-Pył azbestowy wydzielany podczas demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych może być przyczyną chorób układu oddechowego	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych może być przyczyną chorób układu oddechowego	brak oddziaływań	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka -Szczególnie narażeni na negatywne	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	- Wyeliminowanie azbestu jako przyczyny wielu poważnych chorób płucnych	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka -Szczególnie

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	-Szczególnie narażeni na negatywne oddziaływanie materiałów zawierających azbest są pracownicy firm zajmujących się usuwaniem, transportem i utylizacją materiałów azbestowych. Koniecznym jest, aby osoby te były dobrze przeszkolone, posiadały odpowiedni ubiór ochronny i sprzęt adekwatny do wykonywanej pracy.				-Szczególnie narażeni na negatywne oddziaływanie materiałów zawierających azbest są pracownicy firm zajmujących się usuwaniem, transportem i utylizacją materiałów azbestowych. Koniecznym jest, aby osoby te były dobrze przeszkolone, posiadały odpowiedni ubiór ochronny i sprzęt adekwatny do wykonywanej pracy.		oddziaływanie materiałów zawierających azbest są pracownicy firm zajmujących się usuwaniem, transportem i utylizacją materiałów azbestowych. Koniecznym jest, aby osoby te były dobrze przeszkolone, posiadały odpowiedni ubiór ochronny i sprzęt adekwatny do wykonywanej pracy.			narażeni na negatywne oddziaływanie materiałów zawierających azbest są pracownicy firm zajmujących się usuwaniem, transportem i utylizacją materiałów azbestowych. Koniecznym jest, aby osoby te były dobrze przeszkolone, posiadały odpowiedni ubiór ochronny i sprzęt adekwatny do wykonywanej pracy.
Rośliny	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich elementów	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	środowiska na terenie Gminy (także roślin).	gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.	elementów środowiska na terenie Gminy (także roślin).	gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Rośliny występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego nie będą one negatywnie wpływać na rośliny występujące na terenie Gminy.
Zwierzęta, gatunki chronione	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu. -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych	- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na stan zdrowia zwierząt posiadających siedliska wokół miejsca demontażu wyrobów azbestowych	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)	- Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu. -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych	brak oddziaływań	- Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu. -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)	- Zmniejszenie ryzyka chorób dróg oddechowych powodowanych pyłem azbestowym.	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu. -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu usuwania wyrobów zawierających azbest

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych zwierząt.				stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych zwierząt.		zwierząt.			dróg oddechowych zwierząt.
Powietrze	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych	Brak oddziaływań	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi jego jakość.	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych	Brak oddziaływań	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi jego jakość	- Wyeliminowanie źródeł pyłów azbestowych i poprawa jakości powietrza	- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych
Woda	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Wody powierzchniowe i	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich elementów środowiska na terenie Gminy (także wód	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie.	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich unieszkodliwianie. Wody powierzchniowe i	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich elementów środowiska na terenie Gminy	- Materiały zawierające azbest będą usuwane z obiektów budowlanych, szczególnie pakowane na miejscu i wywożone poza obręb gminy, gdzie prowadzone będzie ich

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	unieszkodliwiani e. Wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	unieszkodliwiani e. Wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	powierzchniowych i podziemnych).	unieszkodliwiani e. Wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	unieszkodliwiani e. Wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	Wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.	(także wód powierzchniowych i podziemnych).	unieszkodliwiani e. Wody powierzchniowe i podziemne występujące na terenie gminy nie będą miały kontaktu z materiałami azbestowymi, dlatego negatywne oddziaływanie nie będzie miało miejsca.
Powierzchnia ziemi, gleby	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań	- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobieganie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza, co poprawi ogólną jakość wszystkich elementów środowiska na terenie Gminy (także powierzchni ziemi)	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
									Treatment)	
Krajobraz	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych
Klimat	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Zasoby naturalne	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Zabytki	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych

Należy zaznaczyć, iż na terenie Gminy Złocieniec odpady zawierające azbest będą usuwane z pokryć dachowych i elewacji, następnie pakowane i transportowane poza obręb gminy. Na terenie Gminy Złocieniec nie występuje składowisko odpadów zawierających azbest, a odpady będą deponowane poza obrębem gminy.

Podczas sporządzania niniejszej Prognozy uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.